

CHATHAM, MICH.

Terveisiä minulta taas kaikille Toverittaren lukijoille. Ajattelin kirjoittaa taas tähän meidän lehteen kuin ei täältä koskaan näe mitään Toverittaren palstoilla.

Ilma täällä on ollut kovin vaihtelevaa. Jyräsi aikaisin ukkonen ja vettä satoi aika lailla.

Ihmisiä täältä on paljon lähtenyt sinne kotimaahansa Suomeen. Monta on jo aikaisemmin mennyt ja nyt lähtee kaksi miestä, Victor Koivu ja Antti Lampi. Kovin sinne Suomeen näkyy nyt ihmisten mieli tekevän, kun ne sinne nyt haluavat mennä, huolimatta siitä kriittisestä ajasta siellä, vaikka epä tälläkään nyt hyvät ajat ole, kuin melkein kaikki työpaikat suljetaan ettei saa työtä.

Tässä minä nyt lähettän Helmi-täidin julauttavaksi minun tekemäni pienen runon. Jos Helmi-täti luulee sen kelpaavan ensikertalaiseksi ja löytää sille tilaa Toverittaressa, niin olisi hyvä ja ottaisi lehteen.

Oikeuden toiveet.

Meluokkamme puolesta taistelemme, ja kerran se aika viel' koittaa. Kun punalippu liehuu korkealla, Ja oikeus vihdoin voittaa.

Niin monet ovat ne, jotka luokkansa puolesta taistohon ovat käyneet. Mutta vaikka he sortuivat sankarina Niin siihen ei sortunut toiveet.

Me nousemme taas käsikädessä vaan Ja uljaina taistohon käymme. Kun siskot ja veljet me yhdessä vaan, Oikeuden vihdoin saamme!

Kirjoittanut Helmi Niemi ikä 12 v.

HANCOCK, MICH.

Terve Toveritar ja sen laaja lukijakunta.

Vaikka olenkin ensikertalainen, niin koetan kirjoittaa muutaman rivin. Kuulun Ihanneliittoon ja käyn kokouksissa joka keskiviikko-ilta. Olen kahdeksasta vuoden vanha ja olen koulussa seitsemännessä luokassa. Minulla on neljä sisarta ja yksi velli. Veljeni makaa nyt hospitaalissa. Hän on saanut maata siellä kuu-kauden. Häneltä on mennyt jalka poikki käivänsä, mutta toivon että hänen jalkansa pian paranee. Veljeni vaimo asuu kotona, ja minä käyn usein hänen kanssaan katsomassa veljeäni hospitaalissa. Hänkin on yksi kapitalismin uhri. Siellä on hospitaalissa kolme miestä, jotka ovat komppanian uhreja.

Kesä tekee tuloaan, kaikki näyttää niin kovin ihanalta. En tiedä nyt muuta tältä kertaa. Hyvästi.

Lempi Hakala.

A kudah kuuluh Aunukseh?

Suomenkielillä se merkitsee. Mitä kuuluu Aunukseen?

Näin kysyttiin ennen Suomessa laukkuryssä, jotka kulkivat kauppaamassa kaiken näköistä rikkamaa maalaisille. Kun laukkuryssä tuli taloon ja avasi puseen laatikkonsa, jossa oli koreita, kultavia korvarenkaita, rintaneuloja, sormuksia, helmiä ja silkkihuveja, jotka olivat "Kiinan keisarin moast" haettuja ja paljon, paljon muuta tavaraa nuppineulan ja naskaliin saakka, niin kokoontui talon nuori väki laukun ympärille katselamaan. Ja tehtiinpä siinä kauppojakin eikä vaan katseltu tavaroita. Lapsillekin oli laukkuryssä aina jotakin hyvää: vesirinkeitä, lakrisia, rusinoita ja muuta semmoista.

Tämä tapahtui siihen aikaan kun Venäjällä ei vielä ollut vallankumousta vaan kun siellä hallitsivat rikkaat tehtailijat ja maantilojen omistajat ja kun siellä vielä oli keisari, joka teki kaiken, minkä nämä rikkaat herrat määräsivät. Silloin kulki Venäjän karjalaiset Aunuksesta Suomessa talvisin kaupatelumatkoilla. Rikkaiden

keisarivalta oli sellainen, että se ei antanut ihmisten tehdä työtä vaan pakotti heidät olemaan työttöminä ja köyhinä ja sen vuoksi täytyi aunukselaisten kulkea monia satoja peninkulmia jalkaisin Suomeen kaupatellemaan tavaroita, että saivat rahaa, millä maksoivat rikkaille herroille ja keisarille veroja.

Kun silloin kysyi Aunuksen ukolta: A kudah kuuluh Aunukseh? — niin puisteli ukko synkän näköisenä päätään ja sanoi:

A kehnoh, kehnoh kuuluh, velisein!

Keisarivalta ja rikkaat eivät rakentaneet koulujakaan, niin että kaikki lapset olisivat oppineet lukemaan ja kirjoittamaan vaikka kuinka olisivat tahtoneet oppia. Kouluja ei ollut riittävästi venäläisillekään lapsille ja karjalaisia kouluja ei ollut ollenkaan. Keisarivalta sanoi, että karjalaiset lapset eivät saa opetella lukemaan ja kirjoittamaan karjalankielellä, vaan että heidän täytyy mennä venäläiseen kouluun. Kukaan ei uskaltanut perustaa karjalaisia kouluja, sillä keisarin poliisit vangitsivat heti sellaisen, joka sen olisi uskaltanut tehdä ja lähettivät Siperiaan.

Sellaista oli Aunuksen kansan elämä ennen. Mutta nyt se on toisenlainen.

A kudah nyt kuuluh Aunukseh? A taatosein, velisein, hyvääh kuuluh, hyvääh kuuluh!

A Aunuksessa ei ole keisaria enää, eikä rikkaille ole valtaa. Entiset laukkuryssät hallitsevat nyt itse ja määräävät mitä pitää tehdä. Pursuilla (porvareilla) ei ole mitään oikeuksia ja Karjalan raatajarahvaalla on kaikki oikeudet.

Ja nyt tahtoo "laukkuryssä" rakentaa rautateitä, maanteitä, tehtaita ja paljon muuta, minkä keisarivalta kielsi. Nyt rakentavat aunukselaiset ja muut Venäjän karjalaiset itselleen koulujakin, joissa kaikki karjalaiset lapset saivat opetusta sillä kielellä, kun haluavat, suomen tahi karjalan- tahi venäjänkielillä. Venäjänkieltä pitää kaikkien oppia lukemaan, mutta ketään ei enää vangita siitä, että lukee tahi kirjoittaa karjalan tahi suomenkieltä.

Mutta kaikki mailman rikkaat herrat eivät tahdo, että karjalaiset ja venäläiset lapset oppivat lukemaan ja kirjoittamaan ja sitä varten he sanoivat, että yksikään maa ei saa viedä Venäjälle tahi Karjalaan sellaista tavaraa, mitä heiltä puuttuu. Jos joku sittenkin lähetti, niin ryöstivät he tavarat tahi upottivat laivat jotka niitä kuljettivat.

Tämän vuoksi ei Venäjän ja Karjalan kouluissa lapsilla ole koulutaroita, joita voisi tunneilla käyttää. Kun pitäisi lukea, niin ei ole kirjoja, kun pitäisi kirjoittaa, niin ei ole paperia eikä kyniä.

A kudah kuuluh Aunukseh?

Aunukseen tarvitaan paljon kirjoja, vihkoja, mustekyniä ja lyijykyniä, jotta karjalaiset lapset voisivat oppia lukemaan ja kirjoittamaan niin kuin kaikki lapset muissa maissa.

Sitä varten he tarvitsevat painokoneita, joilla voisivat kirjoja painattaa niin paljon, että ne riittäisivät kaikille lapsille. Painokoneen ostamista varten tarvitaan paljon, paljon rahaa ja sitä ovat isät ja äidit jo ruvenneet keräämään. Nyt on kysymys siitä, tahtovatko tämän lehden pikkulukijat Ihanneliitoissa, että karjalaiset pikku pojat ja tytöt saisivat koulutaroita, kirjoja ja kyniä. Jos tahtovat, niin käytävä auttamaan isää ja äitiä varojen keräämisessä.

Kun Karjalan pikku pojat ja tytöt saavat paljon valistusvälineitä, niin voivat he oppia paljon. Ja kun he oppivat paljon, niin tietävät he millä tavalla heidän pitää rakentaa sosialistista yhteiskuntaa Karjalaan. Ja kun he sen oppivat ja sen mukaan rakentaneet Aunuksen, Venäjän Kar-

jalan ja lopuksi koko maailman, niin he sanovat:

"A hyvääh kuuluh, hyvääh kuuluh Aunukseh ja koko maailmah!" Aunuksen Akuliina.

Ajatelmia.

Kerääjän alku: kevät! Mahtavan voimakkaasti poistat roudan ma-emon numenista ja luot vihreät kedot ja kukkasat. Saatava talvaan linnut pesimään ja palvomaan, luomaan uutta elämää, että laulu ei taukoaisi, eikä ilosävelet lakkaisi kuulumasta.

Ihminen, luomakunnan kruunu. E- denin paratiisin kirotko sinun poveesi yhä raskaan roudan sulkee, jään harmaa peite mielliläsi hyyttää, nifa ettei luonnon mahtava kevätkään voimallaan voi kylmyyttäsi sulattaa. Orjana käyden vain orjan kohtaat. Jos taakkoja vaihdat ei se lepoa tuo, vaar jälleen huokaus raskas rinnastasi kohoaa..... et hymyillä jaksa. Nouse jo ylös orja! Aukase silmäsi ja taak kasi heitä, poista jo Edenin kirot! Aika talston on, ota oikeutes riis- tetty, ota! — H. J. N.

Asetus Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvostosta

1. Karjalan Työkansan Kommunin taloudellisen elämän sekä kihlakuntain ja kuntain paikallisten taloudellisten elinten johto ja järjestäminen kuuluu Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvostolle.

*2. Kaikki Karjalan Työkansan Kommunin alueella nyt toimivat taloudelliset laitokset ja elimet alistetaan Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvoston alaiseksi, joilla on oikeus niiden uudelleen muodostamiseen tai lopettamiseen.

Muistutus: Muuramannin rautatie ja Onegan tehdas ovat välittömästi Kulkulaitos-Kansankomissariaatin ja Korkeimman Kansantalousneuvoston hallinnon alaiset.

3. Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvostoon kuuluu: Karjalan Toimeenpanevan Komitean kaksi jäsentä ja Ammattiliittojen Alueneuvoston kaksi edustajaa sekä kaikkien Kansantalousneuvostojen alaisten osastojen vastuunalaiset johtajat.

Muistutus: Osastojen johtajat nimittävät Toimeenpaneva Komitea sopien siitä Ammattiliittojen Alueneuvoston kanssa.

4. Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvoston Puhemiehistön muodostaa viisi jäsentä joista kaksi nimittää Toimeenpaneva Komitea ja kolme valitsee Kansantalousneuvosto täysi-istunnessaan sekä vahvistaa Toimeenpaneva Komitea. Kansantalousneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimittää Puhemiehistön jäsenistä Toimeenpaneva Komitea. Puhemiehistö huolehtii Kommunin taloudellisen elämän kehittämisestä ja sen hallinnon hoidosta.

5. Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvosto jakaantuu toistaiseksi seuraaviin osastoihin:

1. Puuteollisuus-osasto.
2. Metalliosasto.
3. Erilaisten tuotantojen-osasto.
4. Tie- ja Rakennus-osasto.
5. Kuljetus-osasto.
6. Maatalous-osasto.
7. Elintarve-osasto.
8. Ulkomaa Kauppa-osasto.

Sitäpaitsi järjestellään Puhemiehistön yhteyteen:

1. Teknillinen Toimisto.
2. Tilasto- ja Kontrolli-Toimisto.
6. Kansantalousneuvosto laatii perustuosantuosunnitelmat Karjalan talouselämän eri haarojen kehittämistä varten ja esittää ne Karjalan Toimeenpanevan Komitean vahvistettavaksi. Näitten suunnitelmien, sitten kun ne on havaittu olevan sopuisoinnussa Venäjän Sosialist. Neuvostovalan yleisten taloudellisten suunnitelmien kanssa, tulee olla Kansantalousneuvoston toiminnan perustana.

Kansantalousneuvoston tulee valp- paasti valvoa, että näitä suunnitelmia ajankäytteisesti kehitetään ja uudista- taan.

7. Kansantalousneuvosto valmistaa vuotuiset tuotanto- ja hankintasuunnitelmat Karjalan talouselämää varten seuraavaksi vuodeksi niin hyvässä ajoin, että Toimeenpaneva Komitea ennättää niistä neuvotella Korkeimman Kansantalousneuvoston kanssa ja vahvistaa ne noudatettavaksi. Tarpeen mukaan laaditaan lisäsuunnitel- mia sellaisia tarpeita varten, joita ei ennakoita ole arvattu.

Perus- ja vuosisuunnitelmien laati- misesta annetaan lähempiä määräyk- siä.

8. Osastot johtavat kukin alallaan kansantaloutta ja töitä Tasavallan yleisen Kansantalouseläinsäännön sekä Karjalan Toimeenpanevan komitean ja Kansantalousneuvoston päätösten mukaan, laatin ja jättäen viimeksi mainitun tarkastettavaksi uusia suunnitelmia.

9. Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvosto on välittö- mästi tekemisissä Korkeimman Kan- santalousneuvoston ja Tasavallan mui- den taloudellisten keskuselinten kans- sa, oman edustajistonsa välityksellä.

10. Karjalan Työkansan Kommunin Kansantalousneuvostolla on pak- koloovutus- ja takavarikoimis-oikeus Karjalan Työkansan Kommunin alue- ella, ja on se kansantalouden alalla oikeutettu ryhtymään kaikkiin sellai- siin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on vahvistaa työväenluokan yh- teiskunnallisen vallankumouksen saa- vuuttua.

11. Tämä asetusta astuu voimaan si- ten, että Karjalan Vallankumouskomitea heti ja sopien siitä Karjalan Työkansan Kommunin Ammattiliittojen Neuvostojen kanssa nimittää 4:ssä kohdassa mainitun Puhemiehistön, jonka on huolehdittava siitä, että ase- tuksessa mainitut osastot kuluvan vuo- den aikana saatetaan lopulliseen muo- toonsa, ja että tämä asetusta astua voi- maansa.

Karjalan Vallankumous-Komitea. Puheenjohtaja: Edvard Gylling. Sihtööri: J. O. Arjanne.

— Yhteiskunnallinen valta voimistu- tuu sitä mukaa kuin luokkavastakohdat valtion sisällä kärjistyvät ja sitä mukaa kuin toisiaan rajoittavat valtiot käyvät suuremmiksi ja väkirik- kaimmiksi. Katsottakoon vaikka nykyistä Eurooppa, missä luokkastaistelu ja valloituskilpailu ovat kiertäneet vi- rallisen vallan niin korkealle, että se uhkaa nielaista koko yhteiskunnan jopa valtionkin. — Engels.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, III, S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukau- den ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j. p. p. Kahvia kokouksen loputtua.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai klo 2 ip., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjola- sa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315— 10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. — Osoite: 719 Montana Ave.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA 5 LAAKEKIRJA — No. 5

Sillä on yli 25 vuoden ja näisten tuolla sell- tettu. Kun myöskin täydellinen luotto ro- maalajista kotilääkkeistä. Mistä jokuakin voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan testi- suomalaisia valmisteita, joita Suomessa on jo käytetty monia vuosia.

Tämä kirja saatte vapaasti ja pitää sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvittotte, varokaan hembunk- lääkkeitä ja hembunk-tohtoreita.

—Lignellin Apteekki on suurin—

—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.